

MASARYKOVA ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SUCHOMASTY,
OKRES BEROUN
Suchomasty 135, 267 22

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MASARYKOVY ZÁKLADNÍ ŠKOLY

ŠVPMZŠ

„Učme žáky tak, aby uměli pozorovat přírodu, život a dovedli tvořivě a správně řešit úkoly, kdykoliv a kdekoliv se k nim dostanou.“

T. G. Masaryk

Obsah

Obsah.....	2
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.1 Název školního vzdělávacího programu	4
1.2 Základní údaje o škole	4
1.3 Součásti školy	5
1.4 Platnost dokumentu	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1 Úplnost a velikost školy	6
2.2 Vybavení školy	6
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	7
2.4 Charakteristika žáků	7
2.5 Dlouhodobé projekty	7
2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	9
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	10
3.1 Zaměření školy	10
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie	11
3.2.1 Klíčové kompetence	11
3.2.1.1 Kompetence k učení	11
3.2.1.2 Kompetence k řešení problémů	12
3.2.1.3 Kompetence komunikativní	13
3.2.1.4 Kompetence sociální a personální	14
3.2.1.5 Kompetence občanské	15
3.2.1.6 Kompetence pracovní	17
3.3 Poskytování poradenských služeb ve škole	18
3.3.1 Zaměření poradenských služeb	18
3.3.2 Kariérové poradenství	18
3.3.3 Prevence sociálně patologických jevů	18
3.3.4 Psychologická péče	18
3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	19
3.4.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	19
3.4.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole.....	21
3.4.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	21
3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	21
3.5.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole.....	22
3.5.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole.....	22
3.6 Přehled podpůrných opatření	22
3.6.1 Hlavní podpůrná opatření.....	23
3.6.2 Opatření, která realizuje škola sama (Podpůrná opatření 1. stupně)	24
3.6.3 Opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení (Podpůrná opatření 2. - 5. stupně)	24
3.6.4 Doporučení ke vzdělávání žáka se speciální vzdělávací potřebou	25
3.7 Průřezová témata a jejich začlenění.....	27
3.7.1 Osobnostní a sociální výchova - PTO.....	27
3.7.2 Výchova demokratického občana - PTD	30
3.7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - PTG	32
3.7.4 Multikulturní výchova - PTK.....	34
3.7.5 Enviromentální výchova - PTE.....	36
3.7.6 Mediální výchova - PTM.....	39
4. UČEBNÍ PLÁN.....	43
4.1 Tabulace učebního plánu	43
4.2 Poznámky k učebnímu plánu.....	44
5. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ	46
5.1 Hodnocení žáků ve škole	46
5.1.1 Způsoby hodnocení žáka.....	46
5.1.2 Hodnocení žáků s poruchami učení	47
5.1.3 Pravidla pro hodnocení žáků – vyjmuta ze školního řádu	47

5.1.3.1	Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání	47
5.1.3.2	Zásady a pravidla pro hodnocení žáků.....	49
5.1.3.3	Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií	49
5.1.3.4	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření	49
5.1.3.5	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření.....	51
5.1.3.6	Celkové hodnocení žáka	52
5.1.3.7	Zásady pro používání slovního hodnocení jsou v souladu s novelou vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií § 15 odst. 2 vyhlášky č. 256/2012 Sb.	52
5.1.3.8	Zásady pro stanovení hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace	52
5.1.3.9	Způsob získávání podkladů pro hodnocení.....	53
5.1.3.10	Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	54
6.	UČEBNÍ OSNOVY.....	55
7.	PŘEHLED POUŽÍVANÝCH ZKRATEK.....	56

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program Masarykovy základní školy ŠVPMZŠ je název našeho školního vzdělávacího programu.

1.2 Základní údaje o škole

Název školy	Masarykova základní škola a Mateřská škola Suchomasty
Adresa školy	Suchomasty 135 267 22
IČ	75 03 30 89
Bankovní spojení	51-4867630257
DIČ	026 - 75033089
Telefon/fax	311 689 863
E-mail	zs.suchomasty@tiscali.cz
Adresa internetové stránky	www.mazs.cz
Právní forma	Příspěvková organizace
Zařazení do sítě škol	1.9.1998
Název zřizovatele	OÚ Suchomasty
Adresa zřizovatele	Suchomasty 31 26722
Telefon zřizovatele	311 689 682
Součásti školy	Základní škola IZO 002 050 803 Mateřská škola IZO 007 510 951 Školní jídelna IZO 002 674 661
IZO ředitelství	600 043 070
Vedoucí a hospodářští pracovníci	Ředitelka: Ing. Miroslava Pecková Vedoucí mateřské školy: Mgr. Karolína Fuchsová Vedoucí školní jídelny: Ing. Petra Pišvejcová Ekonom: Renata Pešková Jitka Šenfluková – zpracování mezd
Přehled hlavní činnosti školy (podle zřizovací listiny)	Organizace je škola, která sdružuje základní, mateřskou školu a školní jídelnu. Její činnost je vymezena zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhláškou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 107/2005 Sb., o školním stravování.

§ 144 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon (Údaje v rejstříku škol a školských zařízení)

1.3 Součásti školy

Součásti školy	Kapacita
Mateřská škola	28 dětí
Základní škola	100 žáků
Školní jídelna MŠ a ZŠ	100 jídel

Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd

1.4. Platnost dokumentu

Verze aktualizovaná, platnost od 1. 9. 2017

• Razítko:

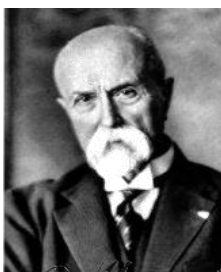
Podpis:

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Úplnost a velikost školy

Masarykova základní škola a Mateřská škola se nachází v malé obci Suchomasty. Budova školy byla postavena v r. 1935, slavnostně otevřena byla 20. října 1935.

Vzhledem k zásluhám o náš národ i školní mládež a k trvalé památce našeho prvního prezidenta T.G. Masaryka byla škola s jeho svolením pojmenována Masarykova základní škola. V šedesátých letech byl název Masarykova ze školy stržen a přestal se používat. K obnovení nápisu a opětovnému používání došlo až v roce 1993, kdy bylo také zjištěno, že název nebyl nikdy oficiálně zrušen.

T. G. Masaryk

Obec má kolem 500 obyvatel, škola je spádovou pro obce Tmaň, Bykoš, Vinařice, Lounín a Želkovice. Žáci se zde vyučují od 6. do 9. ročníku, vzdělává se zde průměrně 60 žáků, průměrný počet žáků na třídu se pohybuje okolo 15. Protože počet žáků je nižší, než stanovuje norma, je škola už od roku 2001 na výjimce v počtu žáků, kterou ji uděluje zřizovatel.

2.2 Vybavení školy

Škola se sestává se ze dvou budov, které jsou odděleny silnicí. Kolem každé budovy je velká zahrada. V hlavní budově č. 135 jsou umístěny čtyři třídy a klubovna. Třídy jsou zařízeny jako odborné pracovny českého jazyka a výtvarné výchovy, přírodopisu a zeměpisu, jazyků a fyziky a chemie.

V budově č. 97 s idlí školní jídelna s kuchyní, je tam učebna hudební výchovy, učebna PC a cvičná kuchyňka.

Škola má hygienické zázemí – šatny, WC v souladu s normami. Ve škole jsou světlé, čisté a estetické prostory. Na úpravě vzhledu školy se ve velké míře podílejí žáci a učitelé. Chodby jsou ozdobeny výtvarnými pracemi žáků, zahrady slouží k relaxaci i výuce žáků v letním období, částečně se na nich dá vyučovat tělesná výchova. Na zahradě u hlavní budovy je malá budova, kde jsou umístěny vybavené dílny. Na zahradě je vybudován přístřešek, který slouží jako učebna v přírodě i jako místo k relaxaci.

Škola nemá vlastní tělocvičnu, k výuce tělesné výchovy využíváme místní sokolovnu, která je umístěna v sousedství školy.

V době volna a přestávek mohou žáci využívat volné učebny, za hezkého počasí tráví volno na zahradě, kde mohou sportovat nebo hrát ping-pong.

Materiální vybavení školy je na velmi dobré úrovni.

Velkou pozornost věnujeme integraci žáků se specifickými poruchami učení a chování. Vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídě je možný individuální přístup ke každému žákovi. Pracujeme s nimi dle potřeby podle individuálně vzdělávacího plánu, jsme v kontaktu s rodiči i psychology z pedagogicko-psychologické poradny.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má celkem ve školním roce 8 členů, spojují se v něm mladí i zkušení pedagogové. Ve škole pracuje poradce pro volbu povolání a výchovný poradce, metodik sociálně patologických jevů a specialista pro ekologickou výchovu. Všichni pedagogičtí pracovníci se zúčastňují různě zaměřených seminářů v rámci DVPP.

2.4 Charakteristika žáků

Do školy přicházejí žáci z 5. třídy Základní školy ve Tmani, kde je první stupeň. Jsme spádovou školou pro okolní obce – Málkov, Vinařice, Lounín, Bykoš a Želkovice. Nízký počet žáků ve třídě umožňuje individuální přístup učitelů ke každému žákovi a vytváří téměř rodinné prostředí.

2.5 Dlouhodobé projekty

Pedagogové spolupracují na školních projektech. Vypracovali jsme systém poznávacích exkurzí a akcí, který vychází z nízkého počtu žáků ve třídách, a je proto sestaven tak, aby jednotlivými akce prošli během školní docházky na naší škole všichni žáci. V tabulkách je zařazeny osvědčené akce, uskutečnění některých z nich závisí na počtu zájemců (vánoční zahraniční zájezd, lyžařský kurz, poznávací zájezdy ....). Podle potřeby je možno akce pozměnit.

Přehled pravidelných akcí a exkurzí

CELODENNÍ EXKURZE POŘÁDANÉ JEDNOU ZA ČTYŘI ROKY

Č.	Název akce	T ř í d a			
		6.	7.	8.	9.
1.	Praha – Pražský hrad	X	X	X	X

2.	Praha - Parlament ČR nebo Senát ČR, Královská cesta, Karlův most	X	X	X	X
3.	ZOO Praha	X	X	X	X
4.	Praha - Hvězdárna, NTM	X	X	X	X
5.	Památník Lidice	X	X	X	X

CELODENNÍ EXKURZE POŘÁDANÉ KAŽDÝ ROK

Č.	Název akce	T ř í d a			
		6.	7.	8.	9.
1.	Český kras - geologická vycházka				X
2.	Beroun - Úřad práce, Hasičský záchranný sbor			X	
3.	Beroun - SZŠ - 1. pomoc				X
4.	Vápenka Čertovy schody			X	
5.	Den Země	X	X	X	X
6.	Sportovní den a Den zdraví	X	X	X	X
7.	Lyžařský výchovně vzdělávací kurz	X	X	X	X

Dle zájmu :

Lyžařský výchovně vzdělávací kurz – týdenní

POLODENNÍ AKCE A EXKURZE POŘÁDANÉ KAŽDÝ ROK

Č.	Název akce	T ř í d a			
		6.	7.	8.	9.
4.	Mikulášská nadílka				X
5.	Adventní výstavka	X	X	X	X
6.	Vánoční besídka	X	X	X	X

7.	Velikonoční výstavka	X	X	X	X
8.	Drakiáda	X	X	X	X
9.	Sběr papíru	X	X	X	X
10.	Časopis „Školáček“	X	X	X	X

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, s rodiči jsme v případě potřeby v telefonickém kontaktu.

Na škole pracuje Školská rada, která byla založena roku 2005. Rodiče jsou informováni o práci školy na třídních schůzkách, které se 3x ročně.

Rodiče jsou o organizaci školy informováni prostřednictvím letáčku na začátku školního roku, který dostává každý žák. Škola má od školního roku 2007/2008 své webové stránky. Každý učitel má konzultační hodiny. Školní časopis Školáček vychází 2x ročně.

Úzce spolupracujeme se Základní školou Tmaň. Škola uzavřela smlouvu o spolupráci s Vápenkou Čertovy schody a.s. ve Tmani. Součástí této smlouvy je peněžitý sponzorský dar, který společnost Vápenka Čertovy schody věnuje škole na nákup pomůcek pro další zkvalitňování výchovného a učebního procesu.

Dále spolupracujeme pravidelně s těmito subjekty:

- OÚ Suchomasty – zřizovatel školy, díky jeho dotacím škola prosperuje,
- Pedagogicko-psychologická poradna v Králově Dvoře – pomoc při tvorbě IVP nebo kázeňských problémech,
- Muzeum Českého krasu v Berouně – geologická exkurze pro žáky 9. třídy
- SZŠ Beroun – kurzy nácviku první pomoci pro žáky 9. třídy, které vedou studentky 3. ročníku střední školy,
- CHKO – účast na přírodovědných přednáškách, úklid přírody Českého krasu pořádaný ke Dni Země,
- IPS na Úřadu práce v Berouně - pravidelné návštěvy žáků 8. třídy zaměřené na volbu povolání.
- Schola musica Stella Maris – zájmová činnost žáků – zpěv, hra na hudební nástroje

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1 Zaměření školy

Škola je umístěna v krásném přírodním prostředí uprostřed Českého krasu, asi 500 m od školy se nachází přírodní památka Klonk, nedaleko jsou Koněpruské jeskyně.

Zaměřujeme se více na ekologickou výchovu, která prolíná všemi oblastmi vzdělávání, nejvíce však předměty s přírodovědným zaměřením. Proto jsme jako logo školy zvolili zelený čtyřlístek, chceme své žáky naučit zdravý životní styl a chovat se ekologicky.

V základním vzdělávání usilujeme o naplňování těchto cílů:

Chceme:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení,
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů,
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci,
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti,
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě,
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný,
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi,
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Motto:

*„Všechno, co je třeba, je vnést do školy a do učebny tolik světla,
kolik jenom dokážeme, poskytnout dětem tolik pomoci a vedení,
kolik potřebují a o kolik požádají, naslouchat s porozuměním,
když se jim chce mluvit, a potom uhnout z cesty.
Můžeme jim důvěřovat, že zbytek dojdou...“*

(John Holt: Jak se děti učí)

3.2.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za konečnou, ale získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní.

3.2.1.1 Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení,

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy,
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Výše uvedené obecné klíčové kompetence budeme v naší činnosti plnit takto:

KOMPETENCE K UČENÍ

pro nás znamená:

Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit jim osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení, tj.

- podporovat samostatnost a tvořivost,
- učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat své činnosti,
- učit žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a v internetu,
- umožňovat žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry,
- na praktických příkladech vysvětlovat smysl a cíl učení, posilovat pozitivní vztah k učení,
- uplatňovat individuální přístup k žákovi,
- motivovat k učení, vytvářet takové situace, při kterých se žák raduje z učení,
- při hodnocení používat pozitivní motivaci, učit trpělivosti a povzbuzovat,
- vést žáky i jejich rodiče k poznání, že důležitější než známky na vysvědčení jsou získané znalosti a dovednosti.

➤ *Chceme být svým žákům vzorem – dalším vzděláváním si rozšiřujeme své vědomosti.*

3.2.1.2 Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností,

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy,
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Výše uvedené obecné klíčové kompetence budeme v naší činnosti plnit takto:

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

pro nás znamená:

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů, tj.

- podporovat různé způsoby řešení problémů,
- na modelových příkladech učit žáky algoritmu řešení problémů,
- vytvářením praktických problémových úloh a situací učit žáky problémy řešit,
- podporovat samostatnost, logické myšlení a tvořivost,
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů,
- učit žáky využívat moderní techniku při řešení problémů,
- učit žáky používat „SWOT-analýzu“ a metodu „brainstorming“,
- v rámci svých předmětů učit, jak lze některým problémům předcházet.

➤ *Chceme být svým žákům vzorem – snažíme se sami s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace v e škole.*

3.2.1.3 Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění,
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem,
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Výše uvedené obecné klíčové kompetence budeme v naší činnosti plnit takto:

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

pro nás znamená:

Vést žáky k všestranné, otevřené a účinné komunikaci, tj.

- učit žáky prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk apod.),
- podporovat přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd a věkových kategorií,
- vést žáky k pozitivnímu vnímání své školy, obce, sebe i ostatních lidí,
- vést žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti,
- připravovat žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích,
- podporovat používání výpočetní techniky a cizích jazyků,
- klást důraz na kulturní úroveň komunikace,
- netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků,
- důsledně vyžadovat dodržování pravidel stanovených školním řádem a řádem odborných pracoven,
- umožňovat žákům podílet se na sestavování výše uvedených pravidel,
- učit žáky naslouchat druhým,
- učit žáky asertivnímu chování a nonverbální komunikaci.

➤ *Chceme být svým žákům vzorem – sami otevřeně komunikujeme na kulturní úrovni, své názory opíráme o logické argumenty. Profesionálně komunikujeme se žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností. Netolerujeme pomlvy, nezdvořilost a zákulisní jednání. Pozitivně prezentujeme svojí školu a učitelskou profesi na veřejnosti.*

3.2.1.4 Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají,
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Výše uvedené obecné klíčové kompetence budeme v naší činnosti plnit takto:

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

pro nás znamená:

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých, tj.

- učit žáky pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce,
- rozvíjet schopnost žáků zastávat v týmu různé role,
- učit žáky kriticky hodnotit práci týmu, a to jak svoji, tak i práci ostatních členů,
- podporovat vzájemnou pomoc žáků,
- upevňovat v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle,
- podporovat integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů,
- netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu,
- průběžně monitorovat sociální vztahy ve třídě a v celé škole,
- učit žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli,
- důsledně vyžadovat dodržování společně dohodnutých pravidel chování.

➤ *Chceme být svým žákům vzorem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci všech zaměstnanců školy. Respektujeme práci, povinnosti i odpovědnost ostatních. Upřednostňujeme zájmy školy, žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich a vyměňujeme si s nimi zkušenosti.*

3.2.1.5 Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka,
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Výše uvedené obecné klíčové kompetence budeme v naší činnosti plnit takto:

KOMPETENCE OBČANSKÉ

pro nás znamená:

Vychovávat žáky jako

- **svobodné občany, kteří si plní své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých,**
- **osobnosti, které jsou zodpovědné za svůj život, své zdraví a své životní prostředí,**
- **ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích, tj.**

- vést žáky k ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí,
- nabízet žákům kulturní, sportovní a další zájmové aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům,
- v hodnocení žáků uplatňovat pozitivní motivaci,
- být vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku,
- netolerovat sociálně patologické projevy chování, jako jsou drogy, šikana, kriminalita mládeže,
- netolerovat projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu,
- netolerovat agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků,

- netolerovat nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci,
- důsledně dbát na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy,

- vést žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem,
- ve svých předmětech, v třídnických hodinách i v mimoškolních akcích upevňovat pozitivní formy chování žáků,
- neustále monitorovat chování žáků, včas přijímat účinná opatření, dbát na prevenci,
- rozumně využívat dostupných výchovných prostředků,
- kázeňské přestupky řešit individuálně, nepřipouštět princip kolektivní viny a kolektivního potrestání,
- problémy řešit věcně, rozumně, spravedlivě, bez emocí a osobní zášti,
- dodržovat zásadu, že není špatný žák, špatné jsou jen projevy jeho chování,
- při kázeňských problémech se vždy snažit zjistit jejich motiv,
- seznamovat žáky s vhodnými právními normami.

➤ *Chceme být svým žákům vzorem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě a ve škole. Chováme se k žákům i k jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.*

3.2.1.6 Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky,
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření,
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

Výše uvedené obecné klíčové kompetence budeme v naší činnosti plnit takto:

KOMPETENCE PRACOVNÍ

pro nás znamená:

Vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit je používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie. Naučit žáky chránit své zdraví při práci a pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání, tj.

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci,
- kvalitně odvedenou práci vždy pochválit,
- při výuce vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí,
- důsledně vést žáky k dodržování vymezených pravidel, k ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků,
- různými formami seznamovat žáky s jednotlivými profesemi, ujasňovat jejich představu o podobě jejich budoucího povolání a o volbě dalšího studia,
- motivovat žáky k samostatnému rozhodování o svém budoucím povolání.

➤ *Chceme být svým žákům vzorem – příkladně plníme své pracovní povinnosti, nástupy do hodin, přípravu na výuku, dodržování dozorů atd. Vážíme si své profese, pozitivně ji prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností. Dodržujeme dané slovo.*

3.3 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby ve škole poskytuje výchovný poradce ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

3.3.1 Zaměření poradenských služeb

- Poradenství v oblasti učebních postupů a strategií, řešení školní neúspěšnosti, neprospěchu, podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu
- Poradenství ve výchově žáků, rodičům v souvislosti s výchovou dětí, hledání příčin problémů v chování, pomoc s nápravou
- Poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – žákovi i rodině
- Kariérové poradenství, v souvislosti s volbou povolání
- Poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- Poskytování informací o dalších poradenských službách a odborných institucích

3.3.2 Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.3.3 Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok (Příloha č.3). Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence soc. pat. jevů, využívá vybrané programy. Do oblasti prevence jsou zapojeni žáci prostřednictvím žakovského školního parlamentu.

3.3.4 Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení

konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

Výchovný poradce dále věnuje péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Společně s třídními učiteli sestavuje individuálně vzdělávací plán pro žáka, objednává pravidelná vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně i na jiných specializovaných pracovištích.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Velkou pozornost věnujeme žákům se specifickými poruchami učení a chování. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Mezi žáky se specifickými poruchami učení a chování patří:

1. **děti se zdravotním postižením** (mentální, tělesné, zrakové, sluchové postižení, souběžné postižení s více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování)
2. **děti se zdravotním znevýhodněním** (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání)
3. **děti se sociálním znevýhodněním** (rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením či ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo ochranná výchova, postavení azylanta nebo účastníka řízení o udělení azylu v ČR)

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů:

- Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP).
- Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.4.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a

možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP. PLPP a IVP zpracovává škola.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy v Rámcovém vzdělávacím programu základního vzdělávání, kterých je využíváno při stanovení individuálního vzdělávacího plánu. V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

Úpravy obsahu a realizace vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpůrných opatření jsou předmětem metodické podpory. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika: problémy v učení - čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou; problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím

specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

3.4.2 System péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;
- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;

3.4.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola umožní:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami.

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

3.5.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je nutno reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Oblast, ve které žák vyniká, se snažíme rozvíjet zadáváním náročnějších samostatných a problémových úkolů, studováním naučné literatury, pověřováním vedení a řízení skupin, zapojováním se do soutěží a olympiád.

Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je věnována pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.5.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

- tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;
- tvorba, realizace a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů u těchto žáků je prováděna na základě pokynu ředitele školy a za spolupráce s výchovným poradcem, popř. jinými odborníky;

3.6 Přehled podpůrných opatření

Vzdělávání žáků se SVP probíhá s využitím podpůrných opatření, která se člení do 5 stupňů podle organizační a finanční náročnosti. Pro žáky je podpora bezplatná.

Podpůrná opatření mají definovanou finanční náročnost, je vyjádřena ve formě kódového označení v přehledu podpůrných opatření, který je součástí prováděcího předpisu, tedy vyhlášky ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Kód uvádí školské poradenské zařízení do doporučení ke vzdělávání žáka se SVP. Škola následně přenesla kód normované finanční náročnosti zvolených podpůrných opatření do matriky.

3.6.1 Hlavní podpůrná opatření

Hlavní podpůrná opatření zahrnují (úplný přehled viz Přílohu č. 1 Vyhlášky č. 27/2016):

- a) **Poradenskou pomoc školy** (výchovný poradce, školní metodik prevence) a pomoc školského poradenského zařízení – PPP (pedagogicko-psychologické poradny) a SPC (speciálně pedagogického centra).
- b) **Úpravu organizace vzdělávání** (například využívání disponibilních hodin pro vzdělávání žáků se SVP, které umožňují zařadit předměty speciálně pedagogické péče, intenzivnější výuku českého jazyka pro cizince a etnické menšiny, úpravu výuky u selhávajících žáků, úpravu obsahu vzdělávání, dále již zmíněné úpravy v hodnocení žáků a v metodách výuky, úpravy výstupů ze vzdělávání).
- c) **Úpravu podmínek přijímání a ukončování vzdělávání** – respektuje se, jakým způsobem se žák vzdělával, jaká měl podpůrná opatření, a ta se uplatňují v případě potřeby i při přijímání ke studiu a při ukončování vzdělávání.
- d) **Úpravu výstupů ze vzdělávání** – upravený RVP ZV definuje podmínky, za kterých je možné úpravy výstupů ze vzdělávání na ZŠ připravit a skupiny žáků, pro které je možné tyto úpravy provést (žáci s LMP, žáci zrakově a sluchově postižení, případně žáci s kombinovaným postižením).
- e) **Využívání IVP** (individuální vzdělávací plán, který se při vzdělávání těchto žáků již dnes uplatňuje), návrh na úpravu vzdělávání žáka připravuje ŠPZ (školské poradenské zařízení) a rodič žádá ředitele školy o možnost vzdělávat se podle IVP; kontrola IVP probíhá 1x ročně. S IVP seznamuje ředitel školy, respektive třídní učitel všechny vyučující, kteří se na vzdělávání žáka podílejí.
- f) **Asistenta pedagoga**, případně dalšího pedagogického pracovníka - například speciálního pedagoga; ti se nově stávají podpůrnými opatřeními s normovanou finanční náročností.
- g) **Úpravu vzdělávání neslyšících žáků** s podporou tlumočnicků českého znakového jazyka a přepisovatelů.
- h) Možnost uplatnit **augmentativní a alternativní formy komunikace**.
- i) Možnost vzdělávat ve **stavebně nebo technicky upravených prostorách**.
- j) Úhradu **speciálních učebnic, didaktických a kompenzačních pomůcek**.

Nová je také možnost poskytovat podpůrná opatření ve školských zařízeních, která se podílejí na vzdělávání žáka, případně na přípravě na vzdělávání žáka. Jedná se především o školní družinu. Druh a rozsah podpůrných opatření vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka a také z toho, která podpůrná opatření má žák k dispozici ve škole a která jsou nezbytná i pro jeho činnost ve školských zařízeních.

Rozsah podpory je limitován dobou, kterou dítě v těchto zařízeních tráví. Popis možné podpory je uveden ve vyhlášce č.27/2016 Sb., v přehledu podpůrných opatření.

Ředitel školy poskytne ŠPZ, u něhož zákonný zástupce požádal o vyšetření a vystavení Doporučení ke vzdělávání žáka, aktuální informace o podmínkách a možnostech školy, které se vztahují k potřebám žáka a k možnostem takového žáka v ní vzdělávat.

Po vydání doporučení má škola maximální dobu čtyř měsíců pro vytvoření doporučených podmínek pro vzdělávání žáka a zajištění podpůrných opatření. V případě, že v této lhůtě nelze ve škole zajistit např. stavební či technické úpravy, zvaží ŠPZ po konzultaci se školou a zákonným zástupcem žáka možnost kombinace jiných podpůrných opatření, v krajním případě doporučí rodiči školu, která je technicky připravena pro vzdělávání žáka.

V případě nemožnosti zajistit v předepsané lhůtě personální podpůrná opatření (asistent pedagoga, speciální pedagog, učitel předmětu speciálně pedagogické péče apod.), hledá do doby zajištění personálního podpůrná opatření škola či školské zařízení řešení, které umožní podporu žáka (např. dohodou o podpoře a metodickém vedení s SPC nebo PPP). Vždy je třeba se řídit základním pravidlem, že jakékoli řešení musí být v nejlepším zájmu žáka.

3.6.2 Opatření, která realizuje škola sama (Podpůrná opatření 1. stupně)

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga.

Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP) - stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh jak se bude vzdělávání žáka upravovat a v čem. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat nebo je jeho stav naopak setrvalý nebo se horší - pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení.

Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

3.6.3 Opatření, která škola realizuje na základě doporučení školského poradenského zařízení (Podpůrná opatření 2. - 5. stupně)

A. Zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě ŠPZ

Školské poradenské zařízení (PPP nebo SPC) nejpozději do tří měsíců od objednání žáka provede posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka a do 30 dnů od návštěvy ŠPZ vypracuje pro zákonného zástupce žáka zprávu z vyšetření. Pro zákonného zástupce a školu pak vypracuje Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě, že podmínkou pro stanovení podpůrných opatření je vyjádření dalšího odborníka (lékaře apod.), prodlužuje se tomu adekvátně lhůta pro vypracování Doporučení.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ze sdělení zákonného zástupce a žáka, ze závěrů školy a PLPP, pokud byl zpracován, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka.

Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat:

a) **informace školy** (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.) – **pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou**. Obvykle ve školách zajišťují tyto služby výchovní poradci nebo ředitel školy pověří jiného pedagoga, který bude o nastavování podpůrných opatření se ŠPZ komunikovat b) **informace dalšího ŠPZ**, pokud bude charakter speciálních vzdělávacích potřeb žáka takový, že bude třeba komunikovat s více zařízeními.

Jedná se především o žáky s kombinovaným postižením, kdy žák má obtíže, které pramení například z poruchy učení a současně je slabozraký a je třeba mu poskytovat i speciálně pedagogickou péči. V takovém případě se musí domluvit dvě ŠPZ na formulaci jednoho Doporučení ke vzdělávání žáka, aby podpůrná opatření nebyla poskytována duplicitně.

B. Zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže.

V této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní, tedy je třeba ji volit až v případě, kdy nelze jinými cestami dosáhnout naplnění zájmu žáka (podrobněji viz materiál tzv. informačním balíčku Metodické doporučení pro případy, kdy zákonný zástupce nekoná v zájmu dítěte ve spojitosti se vzděláváním).

3.6.4 Doporučení ke vzdělávání žáka se speciální vzdělávací potřebou

Doporučení vystavuje školské poradenské zařízení. Po jeho vystavení seznamuje s jeho obsahem společně se zprávou z vyšetření zákonného zástupce žáka. Vyšetření žáka i vystavení dokumentů je možné vždy jen s informovaným souhlasem zákonného zástupce. Doporučení je předáno škole a zde je následně projednáno, případně ještě upraveno se souhlasem všech participantů (škola, zákonný zástupce, žák, ŠPZ) a s informovaným souhlasem zákonného zástupce či zletilého žáka podepsáno.

Doporučení obsahuje popis vzdělávacích potřeb žáka, popis všech zvolených podpůrných opatření včetně IVP, doporučení k poskytnutí asistenta pedagoga nebo dalších osob podporujících vzdělávání žáka, vymezení pomůcek atd.

Jak bylo zmíněno výše, navržená a vzájemně odsouhlasená podpůrná opatření by se měla začít školou realizovat neprodleně, nejpozději do 4 měsíců ode dne jejich nastavení. Pokud tak škola z různých důvodů neučiní, je nezbytné opětovně vyhodnotit její postup a případně domluvit restrukturalizaci podpůrných opatření.

ŠPZ vyhodnocuje účelnost a efektivitu zvolených podpůrných opatření nejpozději po roce od jejich přidělení, jinak jejich platnost trvá zpravidla dva roky. Frekvence kontrol

je obdobná jako v případě kontrol IVP, které bude obvykle součástí Doporučení (avšak nikoliv nutně vždy).

3.7 Průřezová témata a jejich začlenění

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání.

Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová témata tvoří *povinnou součást základního vzdělávání*. Do vzdělávání na 2. stupni jsou zařazena všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV. Všechna průřezová témata však nemusí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

Průřezová témata prostupují celým vyučovacím procesem a jsou realizována částečně formou začlenění do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a částečně formou projektů, exkurzí, seminářů a ostatních akcí.

Jedná se o tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova – PTO,
- výchova demokratického občana – PTD,
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – PTG,
- multikulturní výchova – PTK,
- enviromentální výchova – PTE,
- mediální výchova – PTM.

3.7.1 Osobnostní a sociální výchova - PTO

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- vede k porozumění sobě samému a druhým,
- napomáhá k zvládnutí vlastní chování,
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni,
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti,
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci,
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů),
- formuje studijní dovednosti,
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.

V oblasti postojů a hodnot:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým,
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci,
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů,
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování,
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium;
- Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí;
- Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení;
- Psychohygienu - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích;
- Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích.

Sociální rozvoj

- Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí;
- Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny);
- Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresii a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci;
- Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci;
- Hodnoty, postoje, praktická etika - analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - PTO

Název tématického okruhu	Začlenění do vyučovacích předmětů			
	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
<u>OSOBNOSTNÍ VÝVOJ</u>				
• rozvoj schopnosti poznávání	Vv, Z, M Tv, Sh, Aj	Vv, Z, M M, Hv	Vv, Z, M, Hv	Z, Hv, M
• sebepoznávání a sebepečení	Vv Tv, Rv Hv	I Vv, Sh Rv	Sh, F Vv, Čj	Vv, D Sh, Pk,
• seberegulace a sebeorganizace	Z, P, F Ov Čj	Ov, Tv F Čj, Aj,	Ch, Tv Z, Př	Z, P Ov,
• psychohygiena	Z, M, I, Pč, Aj	Nj Z, Př	Pk, Nj, Aj	Z, M,
• kreativita	Nj, D	D	Z, M, Hv, D	Čj, F, Aj Nj

<u>SOCIÁLNÍ ROZVOJ</u>				
• poznávání lidí	P, Čj, Z, Rv, Ov	P, Čj, Z, Rv	P, Čj, Z, Rv, Ov	P, Čj, Z, Rv
• mezilidské vztahy	I, D Rv, F	Rv, D Čj, Rv, Z, M	Čj,	Čj, Čj, Z, M
• komunikace	Čj, Rv, Z, M	Ov, PŘ, M	Čj., Z, M Ov, PŘ, M	Ov, PŘ, M
• kooperace a kompetice	Ov, PŘ, M	F	F, Ch, D	F, Ch, ,D
<u>MORÁLNÍ ROZVOJ</u>				
• řešení problémů a rozhodovací dovednosti	P, D, Z, M Ov, Čj, IAj	P, D, Z, M I, F, Čj, Aj, Nj, Ov, Rv, Vv	P, D, Z, M, Vv, Ch F, Tv, Ov, Aj, Nj	P, D, Z, M, Vv, Ch F, Tv, Ov, Aj, Nj
• hodnoty, postoje, praktická etika	M, Rv		Pč	

3.7.2 Výchova demokratického občana - PTD

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společnosti, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod,
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti,

- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků,
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti,
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování,
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě,
- vychovává k úctě k zákonu,
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku,
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti,
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost,
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů,
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším,
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze),
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností,
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků - budoucích dospělých občanů - v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.
- Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů).
- Formy participace občanů v politickém životě - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí.
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA - PTD

Název tematického okruhu	Začlenění do vyučovacích předmětů			
	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.

<u>OBČANSKÁ SPOLEČNOST A ŠKOLA</u>	Ov D Rv Čj	Ov D Rv Čj	Ov D P, Z	Ov D
<u>OBČAN – OBČANSKÁ SPOLEČNOST A STÁT</u>	Ov D Z	Ov D Z	Ov, Z D	Ov, Z D
<u>FORMY PARTICIPACE OBČANŮ V POLITICKÉM ŽIVOTĚ</u>	Ov D	Ov D	Ov D	Ov D
<u>PRINCIPY DEMOKRACIE JAKO FORMY VLÁDY A ZPŮSOBU ROZHODOVÁNÍ</u>	Ov D	Ov D	Ov, Z D	Ov, Z D

3.7.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - PTG

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy,
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech,
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv,

- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech,
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru,
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu,
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání,
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory,
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky,
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi,
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života,
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti,
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám,
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost.

Tématické okruhy průřezového tématu

Tématické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy;
- Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů;
- Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - PTG

Název tematického okruhu	Začlenění do vyučovacích předmětů			
	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
<u>EVROPA A SVĚT NÁS ZAJÍMÁ</u>	Čj Aj	Čj, Z, Vv Aj	Čj, Z, Vv Aj Nj	Čj, Vv Aj Nj

<u>OBJEVUJEME EVROPU A SVĚT</u>	D Aj Z	D, Z Aj	D, Z Aj Nj	D,Z Aj Nj
<u>JSME EVROPANÉ</u>	D, Vv Aj	D, Vv, Z Aj	D, Vv, Z Aj Nj	D, Vv, Z Aj Nj

3.7.4 Multikulturní výchova - PTK

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmaností různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti,
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých,
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých,
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné,
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin,
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie,
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů

a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,

- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je,
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí,
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu,
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti,
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- Kulturní diference - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě;
- Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy;
- Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti - jejich rozpoznávání a důvody vzniku;
- Multikulturalita - multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání;
- Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní

společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty.

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – PTK

Název tématického okruhu	Začlenění do vyučovacích předmětů			
	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
<u>KULTURNÍ DIFERENCE</u>	D, Čj Aj	D Aj	D Aj Nj	D Aj Nj
<u>LIDSKÉ VZTAHY</u>	D Aj	D, Čj Aj	D, P, Čj, Ov	D, Čj, Ov
<u>ETNICKÝ PŮVOD</u>	D, Čj Aj	D Aj	D, P	D
<u>MULTIKULTURALITA</u>	Aj,	Vv, Aj,	Aj, Nj	Aj, Nj
<u>PRINCIP SOCIÁLNÍHO SMÍRU A SOLIDARITY</u>	Vv, Ov, Rv D	Z D	D, P Ov	D Ov

3.7.5 Enviromentální výchova - PTE

Charakteristika průřezového tématu

Enviromentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí,
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení,
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa,
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí,
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí,
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje,
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni,
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti,
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů,
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty,
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů,
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti,
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí,
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí,
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí,
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti. Environmentální výchova je podrobně rozpracována v samostatném plánu (viz Příloha č.2).

Tematické okruhy:

- Ekosystémy - les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožení, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- Základní podmínky života - voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožení ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožení a ochrana ve světě a u nás);

energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - PTE

Název tématického okruhu	Začlenění do vyučovacích předmětů			
	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
<u>EKOSYSTÉMY</u>	P, Z, Rv, Pč	P, Z	Z Ch Pk,	Z P, Ch Pk,
<u>ZÁKLADNÍ PODMÍNKY ŽIVOTA</u>	P, Z, Pč, F	P, Z, F Z	P, Ch Pk, F, Z	P, Ch Pk, F, Z
<u>LIDSKÉ AKTIVITY A PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ</u>	P, Z, Rv, Vv, Pč, M Aj,	Př, Z, Vv, M Aj	P, Ch, Z, Vv, F, Čj, M, Pk Aj, KAj	P, Ch, Z, Vv, M Aj, Pk Nj KAj

			Nj	
<u>VZTAH ČLOVĚKA K PROSTŘEDÍ</u>	P, Rv, Pč, Vv, M, Čj, Aj F CČj	P, Vv, M, Čj Aj F	Čj P, Ch, Vv, M Aj, Pk, KAj Nj F	Čj P, Ch, Čj, Vv, M Aj, KAj F, Pk Nj

3.7.6 Mediální výchova - PTM

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médiím nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře, fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace,
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich,
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů,
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských),
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu),
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě),
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci,

- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu,
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu,
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení.
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění,
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci,
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu;
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě);
- stavba mediálních sdělení - příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající);
- vnímání autora mediálních sdělení - identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu;
- fungování a vliv médií ve společnosti - organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na

uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách.

Tematické okruhy produktivních činností:

- tvorba mediálního sdělení - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení;
- práce v realizačním týmu - redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - PTM

Název tematického okruhu	Začlenění do vyučovacích předmětů			
	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
<u>KRITICKÉ ČTENÍ A VNÍMÁNÍ MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ</u>	Z,P, F,Čj I, CCj Ov, Rv Aj	F Z,P, Čj I	Z,P, Čj, P, Ch	D, Z,P, Čj Ch, Tv, Vv, F
<u>INTERPRETACE VZTAHU MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ A REALITY</u>	Hv, Vv Čj,Z,F, P, I, Rv, Ov CCj, Aj	I CCj Aj,	D, Z,P, Čj Ch, Tv, Vv, F Nj, Aj	D, Z,P, Čj Ch, Tv, Vv, F Aj
<u>STAVBA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ</u>	Čj, I, Rv, Ov, D Aj	Čj, I, Rv, Ov, D I Aj	Čj, Ov, D,Pč Aj	Čj, Ov, D Aj
<u>VNÍMÁNÍ AUTORA MEDIÁLNÍCH SDĚLENÍ</u>	Čj I Ov Rv	I	D, Z,P, Čj Ch, Pč Tv, Vv, F	D, Z,P, Čj Ch, Tv, Vv, F
<u>FUNGOVÁNÍ A VLIV MEDIÍ VE SPOLEČNOSTI</u>	I Čj, Aj Hv, P Rv, Pč, Z,Ov,D,T v	I Čj, Aj Hv, Nj, P Rv, Pč, Z,Ov,D,Tv	Ch Čj, Aj Hv, Nj, P Rv, Pč, Z,Ov,D,Tv	Ch, Čj, Aj Hv, Nj, P Rv, Pč, Z,Ov,D,Tv
<u>TVORBA MEDIÁLNÍHO SDĚLENÍ</u>	Vv, Z Hv, D Čj, Aj CCj,P I	D,Z,P Vv, Hv I, Čj, Aj CCj	D,Z,P Vv, Čj, Aj CCj,Pk Hv	D,Z,P Vv, Hv Čj, Aj CCj,Pk

4 UČEBNÍ PLÁN

4.1 Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Předmět	Zkr.	Počet vyučovacích hodin v ročníku				Minimální časová dotace	Z toho disponibilní	celkem
			6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Čj	4	4	4	5	15	2	17
	Anglický jazyk	Aj	3	3	3	3	12	0	12
	Německý jazyk	Nj	0	0	3	3	6	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika	M	4	4	5	5	15	3	18
Informační a komunikační technologie	Informatika	I	1	1	0	0	1	1	2
Člověk a společnost	Dějepis	D	2	2	2	2	7	1	8
	Výchova k občanství	Ov	1	1	1	1	4	0	4
Člověk a příroda	Fyzika	F	2	2	2	2	7	1	8
	Chemie	Ch	0	0	2	2	4	0	4
	Přírodopis	P	2	2	2	2	5	3	8
	Zeměpis	Z	2	2	2	2	5	3	8
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	4	0	4
	Výtvarná výchova	Vv	2	2	1	1	6	0	6
Člověk a zdraví	Rodinná výchova	Rv	1	1	0	0	2	0	2
	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	8	0	8
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	0	3	0	3
Celkem			28	28	31	31			118
<i>Volitelné předměty</i>									
Výtvarné činnosti		Vč	2	-	-			2	2
Sportovní hry		Sh	2					2	2
Celkem vyučovacích hodin			30	30	31	31		18	122

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Poznámky k rámcovému vzdělávacímu plánu

Rámcový vzdělávací plán pro základní vzdělávání obsahuje celkovou povinnou časovou dotaci 122 hod. Týdenní dotace je rozdělena takto:

- 6. a 7. ročník 30 hod.,
- 8. a 9. ročník 31 hod.

Disponibilní časová dotace

Disponibilní časová dotace je v rozsahu 18 hodin. Je využita:

- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace (14 hodin)
- učivo rodinné výchovy 9. ročníku bylo začleněno do výchovy k občanství
- k realizaci volitelných předmětů pro žáky 6. a 7. třídy v rozsahu 2 vyučovací hodiny, jejichž volitelný vzdělávací obsah navazuje na příslušnou vzdělávací oblast,

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina, která trvá 45 min. Kromě vyučovací hodiny mohou učitelé využívat i jiné typy vyučovací jednotky s jiným časovým úsekem, pokud však dodrží zásady hygieny práce (přestávky, relaxace, ...). Rozvržení předmětů v týdnu určuje rozvrh hodin, který však není neměnný, je možno ho podle potřeby po dohodě s vedením školy a ostatními pedagogy pozměnit. Musí však být zachována dotace hodin daná učebním plánem.

Místem vyučování je nejčastěji třída, odborná pracovna, počítačová učebna, učebna na zahradě v areálu školy, ale i muzeum, ZOO, galerie apod.

Metody a formy výuky jsou zcela ponechány v kompetenci pedagogů jednotlivých vyučovacích předmětů. Každý volí takové prostředky, aby žáci dosáhli očekávaných výstupů, byli pozitivně motivováni k výuce.

Volitelné předměty

Žáci si volí předměty podle svého zájmu. V případě potřeby, pokud to vyžaduje organizace školy, jsou volitelné předměty žákům přiděleny ředitelkou školy. Volitelný předmět je vyučován při minimálním počtu 6 žáků a maximálním počtu 22 žáků. Obsahy vzdělávacích předmětů jsou vytvořeny tak, aby se v nich mohli sdružovat žáci z různých ročníků.

V 6. a 7. ročníku (2-hodinová dotace) si žáci vybírají z předmětů:

- Výtvarné činnosti,
- Sportovní hry,

Ostatní výchovy

Etická výchova (zkratka EV) není zařazena jako samostatný obor, ale prolíná do všech vzdělávacích oborů, zejména do rodinné výchovy, občanské výchovy. Je realizována ve všech akcích pořádaných školou.

Sexuální výchova (zkratka SV) je realizována zejména v rodinné výchově a přírodopisu.

Výchova k finanční gramotnosti (zkratka FG) je realizována zejména v občanské výchově a v matematice.

Do jednotlivých oborů je začleněna i ochrana člověka za mimořádných okolností – viz Příloha č. 4

Dopravní výchova (zkratka MD)

Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (zkratka MV)

Obrana vlasti (zkratka MO)

Korupce (zkratka ÚV)

5. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení výsledků vzdělávání školy chápeme jako nedílnou součást výchovně vzdělávacího procesu.

Hodnocení je činnost, kterou učitel průběžně vykonává nejen při výuce, ale i během výkonu dozoru a v mimoškolní činnosti a to během celého školního roku. Hodnocení se vztahuje na úroveň dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech, na utváření jednotlivých klíčových kompetencí ve vyučovacím procesu a zahrnuje i hodnocení chování a kázně žáků.

Hodnocení je plánovitá činnost. Je zaměřena na hodnocení práce školy za účelem zajištění kvality vzdělávání a v rámci vzdělávacího procesu. Je to určitá zpětná vazba učitelů, žáků, zaměstnanců školy, rodičů i veřejnosti o všem, co se ve škole děje.

V dalších kapitolách uvádíme stručný přehled hodnocení, podrobnosti jsou uvedeny v Příloze č.1 – výňatek ze Školního řádu 2010.

5.1 Hodnocení žáků ve škole

Kvalita školního hodnocení spolurozhoduje o celkové kvalitě školní práce. Správně používané školní hodnocení podmiňuje žákovský pocit pohody ve výuce a spolurozhoduje o žákově motivaci k učení. Informuje rodiče o úspěšnosti žáka ve výuce, patří k nejčastěji vyměňovaným informacím mezi rodiči žáka a učiteli. Musí být učiteli prováděno citlivě, pozitivně a na profesionální úrovni.

Školní hodnocení má nezanedbatelný vliv na to, jak bude výuka pro žáka prospěšná a do jaké míry bude pro něj příjemná a motivační. Musí přispívat k dobrému pracovnímu klimatu školy a třídy. Hodnocení musí být pozitivní, nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáků.

S hodnocením žáka těsně souvisí klasifikace, která tvoří jakousi technickou stránku hodnocení - převedení na pětistupňovou stupnici – školní známku.

Jedním z hlavních cílů pedagogické práce by mělo být:

- oslabení té motivace žáka k učení, která vede pouze k dosažení dobré školní známky
- posílení motivace, která vede k dobrému pocitu ze svých schopností, k radosti z nového poznání a k potřebě vzdělávání.

Důležitou součástí hodnocení tvoří hodnocení chování a kázně žáků. Právě v této oblasti by mělo být hodnocení založeno na systému pochval, odměn a pozitivní motivace.

5.1.1 Způsoby hodnocení žáka

1) *slovní hodnocení* – nesmí ublížit, musí být jasné a konkrétní

2) *slovní hodnocení doplněné klasifikací* – podle předem stanovených kritérií, do jehož procesu tvorby mohou být zapojeni i žáci, aby nevznikal u žáka pocit nespravedlnosti

- písemné testy
- kontrolní práce
- samostatné práce
- práce ve skupině
- referáty

- 3) **výstupní hodnocení žáka** – příloha přihlášky na SŠ
- 4) **individuální rozhovor učitele a žáka**
- 5) **tvorba žákovského portfolia** – shromáždění materiálů různého druhu, které dokumentují stav vědomostí a dovedností žáka
- 6) **sebehodnocení žáka** – vede žáka k objektivnímu posouzení svých schopností, učí ho zvládnout svůj styl učení (naučit žáka učit se), zacházení s chybami, nacházení v chybě příležitost k poznání a poučení

Volba formy a metody hodnocení žáka je plně v kompetenci učitele daného vyučovacího předmětu.

Za úroveň výchovně vzdělávacího procesu a za výsledky vzdělávání zodpovídá ředitelka školy. Úloha ředitelky školy a jí pověřených metodických orgánů spočívá ve zhodnocení úspěšnosti žáků v dosahování očekávaných kompetencí jednotlivých vzdělávacích oblastí. Formou mohou být standardizované testy, které umožní porovnat úspěšnost žáků ve třídě nebo mezi školami. Může využít i standardizovaných testů vypracovaných institucemi, které se zabývají evaluací (např. testy SCIO).

5.1.2 Hodnocení žáků s poruchami učení

Děti se specifickými poruchami učení vyžadují zvláštní přístup k hodnocení. Vyžadují zvláštní pozornost vzhledem k psychickým důsledkům školní zátěže. Pomůže jim laskavé, vstřícné, ale důsledné vedení s kladením požadavků, které mohou na základě svého individuálně vzdělávacího programu plnit. Potřebují aspoň v některých oblastech zažívat pocit úspěchu.

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí volí učitel takové formy a druhy prověřování, které odpovídají schopnostem žáka a než nemá porucha negativní vliv.

5.1.3 Pravidla pro hodnocení žáků – vyjmuto ze školního řádu

5.1.3.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

1. *Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.*
2. *Za první pololetí může škola vydat žákovi vysvědčení nebo výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vydává vysvědčení.*
3. *Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů.*
4. *Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.*
5. *Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.*
6. *Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.*
7. *Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.*
8. *Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.*
9. *Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.*

10. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
11. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
12. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
13. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
14. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům.
15. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
16. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
  - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
  - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)
  - případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
17. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.
18. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.
19. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
20. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
21. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
22. Pokud nelze žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se místo hodnocení „nehodnocen“.
23. Pokud je žák z některého předmětu uvolněn, uvádí se místo hodnocení „uvolněn“.
24. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení (podrobněji v části Školního řádu – Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách).
25. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

26. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

5.1.3.2 Zásady a pravidla pro hodnocení žáků

1. *Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.*
2. *Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.*
3. *Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.*
4. *Při sebehodnocení se žák snaží popsat:*
  - *co se mu daří*
  - *co mu ještě nejde*
  - *jak bude pokračovat dál.*
5. *Při školní práci je žák veden, aby komentoval svoje výkony a výsledky.*
6. *Známky nejsou jediným zdrojem motivace.*

5.1.3.3 Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - *výborný*
- 2 - *chvalitebný*
- 3 - *dobrý*
- 4 - *dostatečný*
- 5 - *nedostatečný*

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí na:

- *předměty s převahou teoretického zaměření*
- *předměty s převahou výchovného zaměření.*

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

5.1.3.4 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- *ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti*

- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činnosti
- osvojení účinných metod samostatného studia

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má

závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

5.1.3.5 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu*
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace*
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti*
- kvalita projevu*
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně*
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti*
- v tělesné výchově s přihlédnutím k pohybovým předpokladům a ke zdravotnímu stavu žáka, všeobecná tělesná*
- zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.*

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

5.1.3.6 Celkové hodnocení žáka

- a) *prospěl(a) s vyznamenáním*
- b) *prospěl(a)*
- c) *neprospěl(a)*
- d) *nehodnocen(a)*

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

Žák prospěl, není-li klasifikace nebo slovní hodnocení po převodu do klasifikace v žádném povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.

Neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.

Nehodnocen, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů na konci prvního pololetí.

5.1.3.7 Zásady pro používání slovního hodnocení jsou v souladu s novelou vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií § 15 odst. 2 vyhlášky č. 256/2012 Sb.

- *O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka.*
- *Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.*
- *Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.*
- *U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.*
- *Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.*

5.1.3.8 Zásady pro stanovení hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Prospěch

Ovládnutí učiva nředensaného	Kritéria
I – výborný	ovládá bezpečně

2 – chvalitebný	<i>ovládá</i>
3 – dobrý	<i>v podstatě ovládá</i>
4 – dostatečný	<i>ovládá se značnými mezerami</i>
5 - nedostatečný	<i>neovládá</i>
Úroveň myšlení	
1 – výborný	<i>pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti</i>
2 – chvalitebný	<i>uvažuje celkem samostatně</i>
3 – dobrý	<i>menší samostatnost v myšlení</i>
4 – dostatečný	<i>nesamostatné myšlení</i>
5 - nedostatečný	<i>odpovídá nesprávně i na návodné otázky</i>
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	<i>výstižné a poměrně přesné</i>
2 – chvalitebný	<i>celkem výstižné</i>
3 – dobrý	<i>myšlenky vyjadřuje ne dost přesně</i>
4 – dostatečný	<i>myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi</i>
5 - nedostatečný	<i>i na návodné otázky odpovídá nesprávně</i>
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	<i>užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně přesně a s</i>
2 – chvalitebný	<i>dovede používat vědomostí a dovedností při řešení úkolů, dopouští se jen menších</i>
3 – dobrý	<i>řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje</i>
4 – dostatečný	<i>dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává</i>
5 - nedostatečný	<i>praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí</i>
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	<i>aktivní, učí se svědomitě a se zájmem</i>
2 – chvalitebný	<i>učí se svědomitě</i>
3 – dobrý	<i>k učení a práci nepotřebuje větších podnětů</i>
4 – dostatečný	<i>malý zájem o učení, potřebuje stále podněty</i>
5 - nedostatečný	<i>pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné</i>

5.1.3.9 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
  - soustavným diagnostickým pozorováním žáka
  - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
  - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
  - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
  - analýzou různých činností žáka
  - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP)
  - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka
2. Žák základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka zejména prostřednictvím zápisů do

žakovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. *Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.*
5. *O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom včas informuje. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.*
6. *Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.*
7. *Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.*
8. *Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.*
9. *Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:*
  - *neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden*
  - *žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací nebo úsek nezbytný pro návaznost učiva (formu dopsání látky dohodne žák s vyučujícím předmětu)*
  - *účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí*
  - *učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné*
  - *před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva*
  - *prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.*
10. *Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.*

5.1.3.10 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. *Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.*
2. *Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.*
3. *Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.*
4. *Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.*

6. UČEBNÍ OSNOVY

Kapitola zahrnuje obsah všech vyučovacích předmětů vyučovaných ve škole. Je rozdělena podle vzdělávacích oblastí. Jsou do nich zařazeny předměty povinné, ale i volitelné, které se k této oblasti váží.

U každé vzdělávací oblasti uvádíme:

- seznam vyučovacích předmětů
- cílové zaměření vzdělávací oblasti

U každého předmětu uvádíme:

charakteristiku vyučovacího předmětu

- vzdělávací obsah předmětu
- časovou dotaci
- místo realizace

východiska a vzdělávací strategie

- formy a metody realizace
- způsob prověřování a hodnocení
- mezipředmětové vztahy
- konkretizaci námětů a činností u průřezových témat
- výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků
- používané učebnice

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů je rozdělen do ročníků, ty jsou upraveny do tabulky.

V tabulce jsou uvedeny:

- výstupy pro žáky
- výběr a rozdělení učiva
- mezipředmětové vztahy a průřezová témata, která se váží k učivu

7. PŘEHLED POUŽÍVANÝCH ZKRATEK

Aj	Anglický jazyk
Cj	Cizí jazyk
ČČj	Cvičení z českého jazyka
Čj	Český jazyk
L	Literatura
D	Dějepis
F	Fyzika
Hv	Hudební výchova
Ch	Chemie
I	Informatika
LP	Laboratorní práce
M	Matematika
MD	dopravní výchova
MF	finanční gramotnost
MO	obrana vlasti
MV	ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
Nj	Německý jazyk
Pk	Přírodovědné praktikum
Jak	Konverzace v anglickém jazyce
Vč	Výtvarné činnosti
P	Přírodopis
Sh	Sportovní hry
Tv	Tělesná výchova
Vv	Výtvarná výchova
Z	Zeměpis
Rv	Rodinná výchova
Ov	Občanská výchova
KMD	Klub mladého diváka
PT	průřezové téma (RVP ZV)
RVP	rámcový vzdělávací program
RVP	ZV RVP pro základní vzdělávání
ŘŠ	ředitel školy
SCIO	evaluační testy SCIO
SPCH	specifické poruchy chování
SPU	specifické poruchy učení
SPUCH	specifické poruchy učení a chování
ŠVP	školní vzdělávací program
TU	třídní učitel
ÚV	korupce
VP	výchovný poradce
ZŠ	základní škola
ZV	základní vzdělávání
EV	etická výchova
FG	finanční gramotnost
SV	sexuální a rodinná výchova
PTO	osobnostní a sociální výchova
PTD	výchova demokratického občana
PTG	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
PTK	multikulturní výchova

PTE	environmentální výchova
PTM	mediální výchova
LVVZ	lyžařský výcvikový zájezd
PC	osobní počítač
EVVO	environmentální výchova
MPP	minimální preventivní program